

ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ ਜੇ

ਹਰੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਹਾਂਡਾ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।
1976 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 214

23 ਜੁਲਾਈ 1984

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ (1963 ਦਾ XLVII)—ਅਧਿਐਨ 34 ਅਤੇ 39—ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ (1872 ਦਾ 1)—ਸੈਕਸ਼ਨ 115—ਮੁਕੱਦਮੇ) ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ—ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ—ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਪੁਰਬਨਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ—ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਰਾਹਤ—ਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ—ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ—ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਉਸਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਬਿਆਨ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦੱਸ ਕੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਸਟਾਪੇਲ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੱਸ ਕੇ ਉਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀ ਗਈ ਉਮਰ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਨਮ ਮਿਤੀ, ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਦਾਅਵਾ, ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(Para 3).

S.L.R. 576.

DISSENTED FROM.

ਬਾਬੁਲ ਗੋਬਰੀਅਲ ਬਨਾਮ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਨੇਜਰ APSRTC, ਕੁਰਨੂਲ, 1982(1)

ਸ੍ਰੀ ਸੀ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 1 ਨਵੰਬਰ 1975 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਏ.ਬੀ. ਸਿੰਘ ਵਾਸੂ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਬੈਂਚ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਮਿਤੀ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974 ਨੂੰ ਸੋਧਦੇ ਹੋਏ, (ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਦੇਣਾ)

ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 27 ਫਰਵਰੀ, 1941 ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਤੇ ਅਗੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸਰਵਿਸ ਬੁੱਕ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਸੁਬੰਧੀ ਇਦਰਾਜ਼ਾ ਨੂੰ ਦਰਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਹਦਾ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 27 ਫਰਵਰੀ, 1941 ਤੋਂ ਪੂਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਲਈ ਉਸਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁਕਾਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ।

41. ਸੀਪੀਐਸੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 22 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਤਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਰੋਜ਼ਨ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਲਈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਸਹਾਇਕ, ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

2 ਲਈ ਐੱਮ.ਆਰ. ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਨਿਲ ਸੇਠ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ

ਨਿਰਣਾ

ਐਸ.ਪੀ. ਗੋਇਲ, ਜੇ

(1) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸਹੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 27 ਫਰਵਰੀ, 1941 ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਸਰਵਿਸ-ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 1 ਮਾਰਚ, 1940 ਗਲਤ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ 13 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸਹੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 27 ਫਰਵਰੀ 1941 ਨੂੰ ਮੰਨਦਿਆਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਜਨਮ ਤਰੀਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣ ਤੱਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਮੁਦਈ ਇਸ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਨ।

(3) ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਰੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਗਾਂਡਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਐਸ.ਪੀ. ਗੋਇਲ, ਜੇ.)

ਮੁਦਈ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਸਹੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਤੀ ਨਿਯਮਾਂ, ਜਿਲਦ 1 ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ B ਤੋਂ ਅਧਿਆਇ VII ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਬੰਧਨ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ *ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਕਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਡੇਕਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ* (1) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਨੋਟ 3 ਤੋਂ ਨਿਯਮ 7.3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ 17 ਨਵੰਬਰ, 1973 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਆਧਾਰ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ *ਦਕਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਡੇਕਾ ਏਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਉਹ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਿਆਦ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਿਟਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ. ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼੍ਰੀ *ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਵੈਦਿਆ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* (2) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੀ ਸਹੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਸਹੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੇਵਾਕਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ *ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਚੌਧਰੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਬਾਬੁਲ ਗੈਬਰੀਅਲ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਨੇਜਰ ਏ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਆਰ. ਟੀ. ਸੀ. ਕੁਰਨੂਲ* (3) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਅਤੇ ਸਹੀਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀ ਗਈ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ

1971(2) SLR 14.

(2) 1976(1) SLR 402.

(3) 1982(1) SLR 576.

ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਉਸਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ 'ਤੇ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦੱਸ ਕੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸਟਾਪੇਲ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੱਸ ਕੇ ਉਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ

ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀ ਗਈ ਉਮਰ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਗਲਤ-ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਨਮ ਮਿਤੀ - ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਸਹੀ ਪਾਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਨਮ ਮਿਤੀ, ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅੰਤਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਡੀ. ਐਸ. ਤੇਵਤੀਆ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਜੇ.

ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਜੋਸ਼ੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ

ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 6084 .

24 ਜੁਲਾਈ 1984

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950— ਆਰਟੀਕਲ 320— ਪੰਜਾਬ ਡੈਂਟਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸ (ਕਲਾਸ 1) ਨਿਯਮ, 1971— ਨਿਯਮ 1— ਭਰਤੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਕਤਮ ਉਮਰ ਸੀਮਾ— ਬਿਨਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੀ ਉਮਰ ਵਧ ਹੈ